

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 23 febr. 1888. kl. 2 e. m.

Andra Kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utfärdande af föreskrifter till förekommande af kreaturs innebrännande.

Uti en till utskottet hänvisad motion, n:o 19, har herr V. Vahlén föreslagit, att Riksdagen behagade besluta att ingå till Kongl. Maj:t med anhållan, det Kongl. Maj:t ville låta utfärda föreskrifter för landsbygden rörande så väl läge som anordningar vid byggnader för förvarande af kreatur, till förekommande af deras innebrännande, samt låta införa härmed jemförliga bestämmelser i byggnadsstadgan för Sveriges städer. Till stöd för detta förslag har motionären anført hufvudsakligen: att, enligt beräkning, grundad på tidningsuppgifter, antalet af i vårt land lefvande brända kreatur torde uppgå till ungefär 2,500 årligen, men att det verkliga antalet af sådana kreatur måste sättas betydligt högre, då, utöfver hvad nämnda uppgifter meddelade, en mängd fall helt säkert förekomme, om hvilka allmänheten icke erhöle kännedom; att emellertid redan ett antal af 2,500 vore förfärande högt, särdeles med hänsyn dertill att på lagstiftningsväg intet blifvit åtgjort för att minska detsamma; att, då brandförsäkring af kreatur medgäfvos utan vilkor af några anordningar för deras räddning vid eldfara, det icke heller vore att förvänta, att verk samma skyddsåtgärder komme att, annat än i enstaka fall, af kreaturs-egare frivilligt vidtagas; att en mängd räddningsmedel, mer eller mindre

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 2 Häft.

opraktiska, visserligen inventerats, omordats på landtbruksmöten och bekantgjorts genom pressen, men sannolikt ingenstädes vunnit tillämpning; att åtgärder likväl kunde vidtagas, hvilka i betydlig mån skulle underlätta räddningen af kreatur vid eldsvåda, och hvilka dertill egde fördelen att icke vara afsevärdt betungande för egarne eller praktiskt opröfvade; att det första oeftergifliga vilkoret för sådan räddning vore, att i förhållande till kreatursantalet tillräckligt många och rymliga samt åt olika sidor vettande utgångar från kreaturens förvaringshus funnes, och att dessa hus vore afskilda från andra byggnader, halmstackar o. d.; samt att, om genom lag meddelades bestämmelser i dessa hänscenden, inga afsevärda svårigheter torde möta vare sig för samma bestämmelsers iakttagande vid nybyggnad på landet eller för anordnande af tillräckliga utgångar vid redan befintliga byggnader. Slutligen har motionären påpekat, hurusom byggnadsstadgan för Sveriges städer, till skydd »så för lif, som företrädesvis egendom», innehölle ett flertal mycket tryckande bestämmelser, hvilkas fordringar af särskilda anordningar till skyddande af människolif vid teatrar och dermed jemförliga byggnader blifvit, ehuru ofta förenade med betydliga omkostnader, stängt genomförda.

Utskottet medgifver villigt den föreliggande motionens vackra syfte och förnekar icke heller, att antalet innebrända kreatur visat sig vara bedröfligt stort, om än ty värr en icke obetydlig del af dessa kreatur omkommer vid eldsvådor, förorsakade af mordbrand, som i de flesta fall anläggas på ett sådant sätt, att all verkan af preventiva åtgärder emot djurens innebrännande måste uteblifva. Eljest torde det väl vara möjligt, att, om en författning, innehållande föreskrifter i den utaf motionären angifna rigtning, blefve utfärdad och vederbörligen efterlefd, antalet innebrända kreatur derigenom komme att i någon mån förminskas, ehuru väl det å andra sidan icke läser kunna bestridas, att kreaturens räddning ur en brinnande ladugård, med huru många utgångar den än förses, varder en vanskligh sak till följd deraf, att djuren vid dessa olyckshändelser så uppskrämmas och förvirras, att de ofta icke ens låta sig drifvas ut.

Härmed må nu emellertid vara huru som helst — utskottet måste i allt fall uttala den uppfattning, att en allmän stadga, innefattande dels föreskrift om ändring af nu befintliga ladugårdshus derhän, att de skulle förses med ett visst antal utgångar, och dels bestämmelser rörande läge och anordningar för hvarje ladugård eller stall, som uppfördes efter det författningen trädt i kraft, icke bör af Riksdagen begäras. Äfven om det

vore att hoppas, att dylika föreskrifter utan allt för betydande svårigheter skulle kunna iakttagas af egare till större och dyrbarare ladugårdar — ehuru ett sådant band på den enskilda friheten väl ock för dessa egare skulle varda förhatligt nog — så synes det utskottet vara fullkomligt olämpligt och i det närmaste omöjligt att sålunda ingripa med afseende å det ofantligt stora antalet smärre ladugårdshus, som i vårt land finnes. Huru skulle egare af mindre hemman — att ej tala om alla lägenhetsinnehafvare i små vilkor — kunna bära de kostnader, som af en dylik stadga blefve en följd? Om nemligen stadgan skulle varda till någon verklig nytta och ej blott öka det redan allt för stora antalet af pappersföreskrifter, som föga eller intet efterlevas, måste den naturligtvis innehålla bestämmelser om uppgörande af ritningar till ladugårdshus samt dessa ritningars granskning och fastställelse, om tillsyn öfver författningens efterlefnad och om böter för uteblifvet eller ofullständigt iakttagande af de särskilda föreskrifterna m. m. Allt detta kan ej åstadkommas för intet, utan skulle härför erfordras en rätt dyrbar apparat, som måste betalas dels af statsverket och dels förnämligast af ladugårdsegarne.

Åtskilligt annat kunde vara att tillägga, såsom om omöjligheten för egare af små ladugårdar, utan särskilda kreatursvårdare, att förlägga ladugårdarne på ett längre afstånd från de öfriga åbyggnaderna m. m.; men utskottet anser onödigt att derom orda. Enligt utskottets åsigt är det utan tvifvel välbehöfliga korrektivet i förevarande afseende att söka dels i en stigande upplysning och odling hos folket med ökad insigt om våra skyldigheter äfven gent emot djuren och dels i lämpliga föreskrifter från de talrika brandstodsbolagen, af hvilka redan många hafva meddelat bestämmelser om belägenheten af kreaturshus och om ökade premier för brandförsäkring, derest förstnämnda bestämmelser ej iakttagas.

På grund af hvad utskottet härmed anfört, finner sig utskottet sakna anledning att tillstyrka bifall till motionärens förslag, utan hemställer,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 februari 1888.

På utskottets vägnar:

LUDV. ESSÉN.
